

PELASTUSSUUNNITELMA

RIIHIMÄEN KANSALAIPOISTO

8.2.2020

SISÄLTÖ

JOHDANTO	3
TYÖNTEKIJÄN VELVOLLISUUDET TURVALLISUUSASIOISSA	4
HÄTÄILMOITUS	5
ONNETTOMUUSRISKIT JA NIIDEN ENNALTAEHKÄISEMINEN	6
VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMINEN	7
SAIRAUSKOHTAUS TAI TAPATURMA	7
MURTO, VARKAUS TAI RYÖSTÖ	9
SÄHKÖKATKOS	10
VESIVAHINKO TAI VESIKATKOS	10
YLEINEN VAARAMERKKI	10
TOIMI NÄIN KUULTUASI YLEISEN VAARAMERKIN:	11
TOIMINTA TULIPALOSSA	12
HÄTÄENSIAPU.....	12
<i>PAINELU-PUHALLUSELVYTYKSI</i>	14
<i>TAJUTTOMAN ENSIAPU - KYLKIASENTO</i>	19
<i>Verenvuodon tyrehtyttäminen</i>	21
<i>Myrkytys</i>	21
<i>Sokki</i>	22
<i>Sairauskohtaukset</i>	22
LÄHTEET	22

JOHDANTO

Riihimäen kansalaisopisto on Riihimäen kaupungin ylläpitämä oppilaitos. Toimintaa on pääasiassa Opistotalossa (Puistikko 5), mutta kursseja opetetaan myös muissa toimipisteissä Riihimäen kaupungin alueella. Kouluilla ja Uimalassa on omat pelastussuunnitelmat.

Työnantaja on vakuuttanut työntekijät työssä ja työmatkalla mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta. Kurssin oppilaat on vakuutettu kurssin oppitunnin/ -tuntien ajan.

Jokaisen työntekijän vastuulla on ylläpitää työpaikan turvallisuutta esim. noudattamalla työsuojelumääräyksiä,

Tässä esitellään yleisiä pelastussuunnitelmaan liittyviä asioita ja tärkeitä yleisohjeita erilaisissa toimintatilanteissa. joihin kuuluu mm. erilaisten koneiden ja laitteiden sekä materiaalien turvallinen käyttö ja sen opastus opiskelijoille.

PELASTUSLAKI

Pelastuslain 379/2011 tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Lain tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti.

PELASTUSSUUNNITELMA

Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija. Jos rakennuksessa toimii useita toiminnanharjoittajia, rakennuksen haltijan tulee laatia pelastussuunnitelma yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa. Rakennuksen haltijan tulee laatia rakennuksen pelastussuunnitelma kuitenkin aina yhteistyössä 18 §:ssä tarkoitetun hoitolaitoksen ja palvelu- ja tukiasumisen toiminnanharjoittajan kanssa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- 1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
- 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
- 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
- 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

TYÖNTEKIJÄN VELVOLLISUUDET TURVALLISUUSASIOISSA

Työntekijä on velvollinen ottamaan huomioon turvallisuustekijät ja ennaltaehkäisemään vaaratilanteita.

- Tarkista, miten rakennuksesta poistutaan, lähin poistumistie
- Tarkista, missä on lähin jauhesammutin tai sammutuspeite
- Tarkista, missä on ensiaputarvikkeet

PUHELINNUMEROITA

Kiinteistöpäivystys 040 330 4889

Opiston toimisto ma-to klo 12–16 040 330 4657

Rehtori Anna Major 040 330 4670

Suunnittelijaopettaja Heli Koivulahti 050 412 9227

Toimistos sihteeri Päivi Nurmi 050 468 5970 ma-to klo 12–16 Minna

Vähä-Pietilä 040 330 4667 ma-to klo 12–16

HÄTÄILMOITUS

- 1. Soita hätäilmoitus numeroon 112, et tarvitse suuntanumeroa**
- 2. Kerro, mitä on tapahtunut: onnettomuus vai sairaskohtaus**
- 3. Tapahtumapaikka, tarkka osoite ja opastus sinne**
- 4. Kerro, montako potilasta on**
- 5. Kerro, onko ihmisiä hengenvaarassa**
- 6. Kuuntele ohjeita, vastaa kysymyksiin ja sulje puhelin vasta saatuasi luvan**
- 7. Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus takaa nopean lisäavun!**

**OPISTOTALO,
PUUSTIKKO 5, RIIHIMÄKI**

ONNETTOMUUSRISKIT JA NIIDEN ENNALTAEHKÄISEMINEN

Sisäiset vaaratilanteet

Opettajat ovat velvollisia valvomaan, että opiskelijat toimivat ja työskentelevät annettujen turvallisten ohjeiden mukaan. Opettaja on velvollinen ilmoittamaan ensi tilassa, jos havaitsee epäkohtia ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä. Nämä epäkohdat tulee viipymättä korjata tai vialliset laitteet poistaa käytöstä.

- Tapaturmat
- Sähkölaitteet ja -johdot
- Tulipalon vaara
- vaaralliset aineet
- tulityöt
- vesivahinko
- Kulkureitit ja hätäpoistumisreitit

Ulkoiset vaaratilanteet

Toimitaan yleisten annettujen ohjeiden mukaan.

- Säteilyvaaratilanne
- Kaasu ja myrkkyvaaratilanne
- Juomaveden saastuminen

VÄKIVALTAISEN HENKILÖN KOHTAAMINEN

Jos kohtaat uhkaavan henkilön:

- Jätä uhkaavalle tilaa ja säilytä hänen reviirinsä
- Puhu selkeästi, lyhyesti ja myönteisesti
- Pidä kädet näkyvissä
- Pysy rauhallisena
- Vältä tuijottamista
- Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta
- Ole mielummin joustava kuin jyrkkä
- Älä käännä selkääsi
- Vältä äkkinäisiä liikkeitä
- Älä oikaise huumaantuneen tai muuten sekaisen henkilön harhoja
- Voita aikaa niin, että muita tulisi paikalle
- Pyri ilmoittamaan / hälyttämään niin, että uhkaaja ei huomaa

Soita 112. Ilmoita asiasta opistolle jatkojälkiselvittelyä varten.

SAIRAUSKOHTAUS TAI TAPATURMA

1. SELVITÄ MITÄ ON TAPAHTUNUT?

Onko kyseessä sairaskohtaus vai tapaturma.

Onko potilas hereillä? Puhuttele, ravista varovasti.

2. HENGITTÄÄKÖ POTILAS, TOIMIIKO SYDÄN?

Avaa kiristävät vaatteet. Käännä päätä taaksepäin, että hengitystiet avautuvat. Tunnustele syke kaulavaltimolta.

3. HÄLYTÄ APUA NUMEROSTA 112

4. ELVYTÄ

Jos ihminen ei hengitä eikä sykettä tunnu niin aloita painelu (30 kertaa) ja puhalla 2 kertaa, tarkista syke. Jatka, kunnes elintoiminnot käynnistyvät tai ammattiauttajat saapuvat.

5. OPASTA

Ammattiauttajat nopeasti potilaan luo.

6. KERRO

Ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

Murto, varkaus tai ryöstö

Ennalta ehkäisevät toimet:

- varkautta ja ryöstöä edeltää usein tiedustelu
- tarkkaile oudosti käyttäytyviä asiattomia henkilöitä, seuraa ao. henkilöiden toimia ja paina tuntomerkit mieleesi, ilmoita havainnoistasi
- pidä arvokkaat laitteet ja rahat poissa näkyviltä ja käsilaukut/lompakot lukitussa kaapissa

Jos ryöstö tai varkaus tapahtuu:

- pysy rauhallisena, älä vastusta ryöstäjää
- hidasta toimintaa niin, että muutkin voivat tarkkailla ryöstäjän toimintaa
- älä provosoi ryöstäjää, älä leiki sankaria, voit vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden
- älä hälytä uhattuna

Tuntomerkit:

- paina tuntomerkit mieleesi
- paina mieleen ryöstäjän ääni ja erikoistuntomerkit
- ryöstäjän poistuessa tarkkaile pakenemista
- kiinnitä huomiota pakotapaan ja mahdollisiin apureihin

Hälyttäminen:

- tee hätäilmoitus vasta, kun se voi tapahtua vaaratta
- soita poliisille numeroon 112 ja ilmoita:
- tapahtumapaikka
- aseellinen/aseeton ryöstö
- tekijöiden määrä
- tuntomerkit/erikoistuntomerkit
- pakotapa, suunta, auton väri, -merkki, rekisterinumero
- älä sulje puhelinta ilman lupaa

Jälkitoimet:

- lukitse ovet
- huolehdi mahdollisista loukkaantuneista
- varmista mahdolliset todistajat
- suojaa jäljet ja esineet
- täytä tuntomerkkilomake itsenäisesti ja anna sellainen todistajille
- laita tuntomerkit paperille

Sähkökatkos

Jos sähköt katkeaa, toimi seuraavasti:

- Pysy rauhallisena
- Älä aiheuta palovaaraa sytyttämällä tulitikkuja. Sytytä taskulamppu, jos mahdollista.
- Kytke virta pois laitteista, jotka saattavat vaurioitua virran kytkeytyessä uudestaan.
- Tarkista tarvitseeko asiakkaat apua.
- ilmoita sähkökatkoksesta: Kiinteistöpäivystys 040 330 4889 ja opistolle.
- Toimi annettujen ohjeiden mukaan.

Vesivahinko tai vesikatkos

- Vedentulo tulisi katkaista nopeasti, jos mahdollista pääsulusta
- Katkaisen sähkö vuotokohteesta
- Ilmoita tapahtuneesta Kiinteistöpäivystys 040 330 4889. ja opistolle
- Seuraa annettuja ohjeita
- Tarvittaessa soita pelastuslaitokselle 112
- Älä käytä vessaa, älä laske vettä hanoista. Vasta, kun saat luvan

Yleinen vaaramerkki

Vaara- ja hätätilanteissa viranomaiset varoittavat väestöä uhkaavasta, välittömästä vaarasta yleisellä vaaramerkillä ja vaaratiedotteella. Yleinen vaaramerkki annetaan ulkohälyttimien välityksellä tai taajamien ulkopuolella kulkuneuvon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Kun kuulet vaaramerkin

Yleinen vaaramerkki on

- Yhden minuutin pituinen nouseva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) ja laskeva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) tai
- Viranomaisen kuuluttama varoitus
- Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki ja se on ilmoittaa, että uhka tai vaara on ohi
- Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

- Siirry sisälle. Pysy sisällä
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
- Vältä puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla

Suojautuminen sisätiloihin ja ohjeiden mukainen toiminta vaaratilanteessa on ensimmäinen ja yleensä riittävä suojautumiskeino.

Yleiseen vaaramerkkiin liittyy aina vaaratiedote. Se luetaan kaikilla radiokanavilla ja näytetään YLE:n, MTV3:n ja Nelosen teksti-TV:n sivulla 112 sekä televisio-ohjelmissa ruudun yläreunassa juoksevana tekstinä. Vaaratiedotteen tarkoitus on varoittaa vaarallisesta tapahtumasta ja antaa toimintaohjeita.

Toiminta tulipalossa

Palavasta huoneesta on itse pystyttävä poistumaan nopeasti - viimeistään 2-3 minuutin kuluttua palon havaitsemisesta

- **poistu ulos**
- **sulje ovet** perässäsi poistuessasi asunnosta
- auta muitakin poistumaan
- voit yrittää sammuttaa tulenalun sammutuspeitteellä tai käsिसammuttimella, mikäli mahdollista - älä kuitenkaan vaaranna omaa tai muiden ihmisten turvallisuutta
- tarvittaessa konttaa tai ryömi, lattianrajassa savua ja lämpöä on vähiten
- **soita 112** turvallisesta paikasta
- opasta palokunta paikalle
- poistuessasi käytä rappuja, hissiin voit jäädä loukkuun

Jos naapurissa tai rappukäytävässä palaa

- **pysy omassa asunnossasi** ja pidä ovi kiinni - savu on hengenvaarallista ja se tappaa nopeasti
- älä koskaan mene savuiseen rappukäytävään
- **soita 112**
- tiivistä oven raot esimerkiksi kostealla pyyhkeellä
- odota pelastajia parvekkeella tai avoimen ikkunan äärellä
- herätä pelastajien huomio huutamalla tai heiluttamalla käsiäsi
- kerrostalossa jokainen asunto muodostaa oman palo-osastonsa, joka estää palon ja haitallisten savukaasujen leviämisen palo-osastosta toiseen

HÄTÄENSIAPU

Riihimäen kansalaisopiston vakituinen henkilökunta on suorittanut Häätä EA –koulutuksen.

SOITA 112 ja toimi annettujen ohjeiden mukaan.

JOS HENKILÖ ON TAJUISSAAN, SELVITÄ ONKO KYSEESSÄ SAIRAUSSKOHTAUS! JOS HENKILÖ EI MENETTÄÄ TAJUNTANSA TAI EI HENGITÄ TOIMI OHJEIDEN MUKAAN!

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

PAINELU-PUHALLUSELVYTYYS

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

TAJUTTOMAN ENSIAPU - KYLKIASENTO

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
decompressor
are needed to see this picture.

Verenvuodon tyrehtyttäminen

Näin tyrehtytät verenvuodon:

- Tyrehtytä verenvuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaan. Voit myös pyytää loukkaantunutta painamaan itse vuotokohtaa.
- Auta loukkaantunut tarvittaessa istumaan tai makuulle
- Sido vuotokohtaan paineside joko käyttäen sidetarvikkeita tai muita saatavilla olevia välineitä, esimerkiksi huivia.
- Soita hätänumeroon 112, jos arvioit tilanteen sitä vaativan.

Runsas verenvuoto voi johtaa verenkierron vakavaan häiriötilaan eli sokkiin. Huolehdi loukkaantuneen sokin oireenmukaisesta ensiavusta.

Mikäli haavassa on vierasesine, esim. naula tai puukko, sitä ei poisteta ensiavun yhteydessä. Jos esine vaikeuttaa hengitystä, tulee se välittömästi poistaa.

Myrkytys

Toimi näin myrkytystilanteessa:

- Hätätilanteessa soita numeroon 112.
- Jos epäilet myrkytyksen mahdollisuutta, **soita myrkytystietokeskukseen,**

puhelin 09 471 977 (24h/vrk)

- Toimi myrkytystietokeskuksen ohjeiden mukaan.
- Kuvaile myrkytystietokeskukseen
 - o mitä on tapahtunut, mistä aineesta on kysymys
 - o miten myrkky on joutunut kehoon (nielty, hengitetty, imeytynyt, pistetty)
 - o minkä määrän autettava on niellyt
 - o kuinka pitkä aika tapahtuneesta on kulunut.
- Älä okseta.
- Tarkkaile autettavan tilaa, ilmentyykö esim. pahoinvointia, vatsakipua, ripulia.
- Jos autettava menee tajuttomaksi, turvaa avoin hengitystie kääntämällä hänet kylkiasentoon. Jos autettava menee elottomaksi, aloita elvytys.

Sokki

Tunnista sokin oireet:

- Iho on kalpea ja kylmän hikinen.
- Henkilö on levoton, myöhemmin sekava.
- Hengitys on tihentynyt.
- Suu on kuiva, autettavalla on janontunne.
- Syke on nopea ja heikosti tunnettavissa.

Sokkipotilaan ensiapu:

- Aseta autettava lepoon, hänelle hyvään asentoon.
- Soita hätänumeroon 112.
- Suojaa kylmältä esimerkiksi huovalla tai takilla ja eristä kylmästä alustasta.
- Rauhoita.
- Älä tarjoa syötävää tai juotavaa.
- Seuraa hengitystä ja verenkiertoa.
- Anna tarvittaessa muu oireenmukainen ensiapu.

Sairauskohtaukset

SOITA 112 ja TOIMI ANNETTujen OHJEIDEN MUKAAN!

-Rintakipu
-Pyörtyminen
-Epilepsia
-vetsakipu
-Diabetes

LÄHTEET

SPR ENSIAPUOHJEET

<https://www.punainenristi.fi/>

pelastuslaki

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

SUOMEN ENSIAPUOPAS

<http://www.ensiapuopas.com>

PELASTUSLAITOS

<http://www.pelastustoimi.fi/turvatieoa/toimi-oikein-hatatilanteessa/toiminta-yleisen-vaaramerkin-soidessa>

<http://www.pelastustoimi.fi/turvatietao/toimi-oikein-hatatilanteessa/toiminta-tulipalossa>

7